

Сабақтың тақырыбы:

Монғолдардың Қазақстан жерін жаулап алуы

Сабақтың мақсаты:

Білімділігі:

Монғол мемлекетінің құрылуы, ұлы қолбасшы Шыңғыстың өмірі және ұлыстар туралы түсінік беру

Дамытушылық:

Оқушының өз бетінше қорытынды жасауға, ізденіске дағдыландыру, ойлау қабілеттілігін дамыту.

Тәрбиелік:

Адамгершілікке, өз отанын, елін сүйуге тәрбиелеу.

Сабақтың түрі:
Кіріктірілген сабақ
Технологиясы:
ақпараттық, дамыта оқу

Сабақтың барысы:

- Сабағымыздың жоспары:
- Үй тапсырмасын сұрау
- Монғол мемлекетінің құрылуы, Шыңғыстың туған жылы туралы
- Сәйкестендіру тест
- Семантикалық карта
- Сөзжұмбақ
- Сөзтізбек
- Математикалық ойын
- Тест
- Бағалау
- Үйге тапсырма

1.
Шыңғыстың
туған жылы

2. Әкесі
кімнің
қолынан
қайтыс
болды,
Шыңғыстың
неше
жасында

3. Әкесі мен
анасының
руы

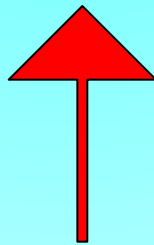
7. Шыңғыс
хан
қай жылы
хан болып
сайланды

Шыңғыс хан

4.
Шыңғыстың
Темучин
аталыуы

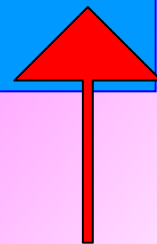
6. Шыңғыс
хан
бөліп алған
жерлерін
кімдерге
бөліп
берді

5.
Шыңғыстың
ұлдары

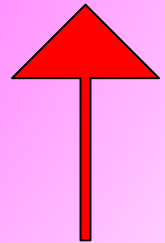

1. Шыңғыстың туған жылы

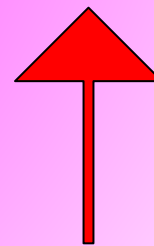
*Шыңғыс хан 1155 жылы
Молғолияның Кендітау
аймағындағы Онон өзенінің
жағасында, Болдоң деген
жерде Есугей батырдың
отбасында туған.*

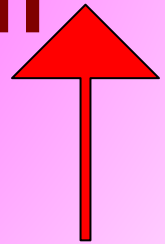
- **2.Әкесі кімнің қолынан қайтыс болды, Шыңғыстың неше жасында**
- ***Темучин 9 жасқа толған кезінде әкесі татарлар қолынан қаза тапты***

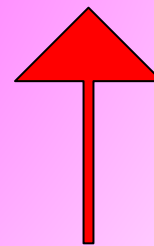
- 3.Әкесі мен анасының руы
- ***Темучиннің әкесі қият руынан, анасы олқұн руынан шыққан.***

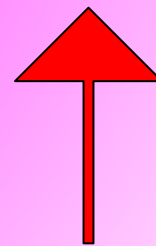
- **4. Шыңғыстың Темучин аталыуы**
- Шыңғысханның Темучин аталуы Есугей 1155 жылы татар тайпасына шабуыл жасап, Темучин атты батырын қолға түсіреді. Сол жылы диниеге келген баласын Темучин деп атайды.

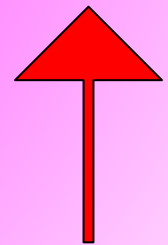
- **5.Шыңғыстың ұлдары**
- ***Шыңғыстың Жошы, Шағатай, Үгедей, Төле деген төрт ұлы бар.***

- 6.Шыңғыс хан бөліп алған жерлерін кімдерге бөліп берді
- *Шыңғысхан басып алған жерлерін ұлыстарға яғни ұлдарына бөліп берді.*

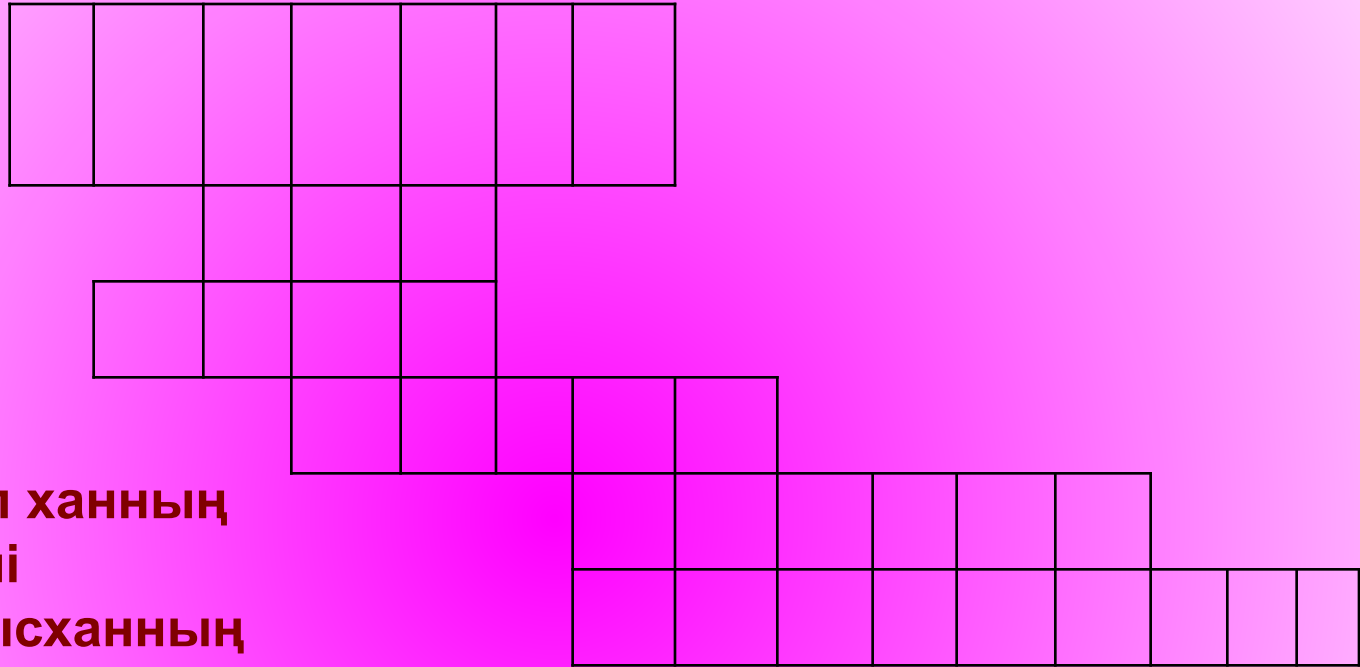

- **7.Шыңғыс хан қай жылы хан болып сайланды**
- ***1206 жылғы барлық монғол тайпалының бас қосқан ұлы құрылтайында Монғол империясы құрылып, оның ұлы хан болып Шыңғысхан сайланады.***

4.

Сөзжұмбақ

1. Монғол ханның шын есімі
2. Шыңғысханның шын баласы
3. Монғолиядағы өзен
4. Тайпа
5. 6-ай берілмеген қала
6. Батый құрған мемлекет

3. Семантикалық карта.
Дұрыс жауапқа “+” таңбасын
қою.

Жылдар оқиғалар	1207- 1208 ж	1207- 1209 ж	1211- 1215 ж	1217ж
Жошы-Енисей қырғыздары, Сібір халқы				
Шыңғысхан- Таңғұл, Тұрфан, Ұйғыр				
Қытай жері, соғыс техникасы				
Жебе Ноян- Жетісу- Күшілік хан				

- 1. 1207-1208 жылдары үлкен баласы Жошы Енисей қырғыздары мен Сібір халықтарын басып алды.
- 2. 1207-1209 жылдары Шыңғысхан таңғұттардың мемлкетін, одан кейін Тұрфан кінәздіктерін өзіне қаратып, ұйғырларды бағындырады.
- 3. 1211-1215 жылдар арасында Қытай жерін басып алып, олардың тас атып дуал құлататын, от лақтырып өрт шығаратын соғыс техникаларын қолға түсіреді.
- 4. Шыңғысхан 1217 жылы Күшіліктің Жетісудағы иеліктерін басып алуға Жебе ноянды аттандырады. Жебе ноян бастаған монғолдар діни қысым жасамау ұранынын басшылыққа алды.

1.Сөзтізбек. Ойлан тап

Мына сөзтізбекті мағынасын аш.

А	Л	Ұ	Қ	А	С
С	Ғ	А	Д	М	А
Ы	Ы	М	А	Ы	Л
Н	Б	А	Л	Л	Ұ
Қ	А	С	Ұ	О	Қ
Ұ	Й	Ы	Қ	Қ	М
Р	Р	Н	М	М	Е
А	А	Ғ	Ы	І	Н
Ғ	А	Н	Е	Л	Е
Қ	Ұ	Л	А	Ш	Д

- **Математикалық ойын:**

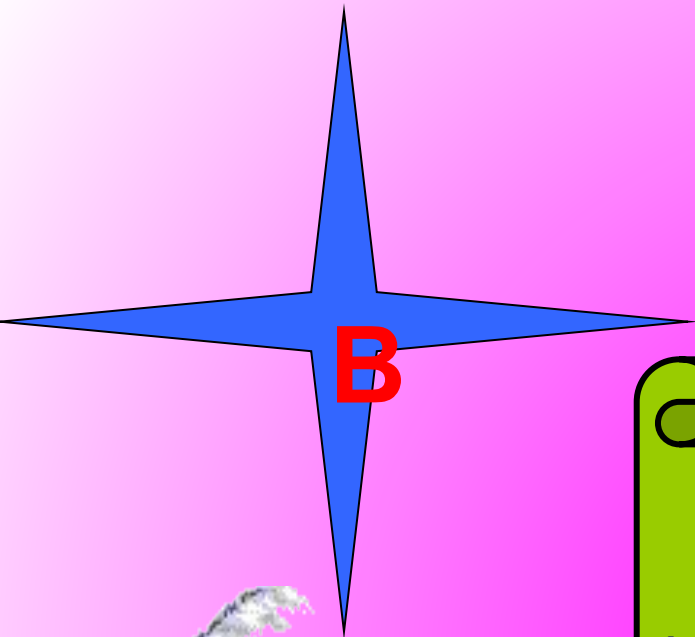
- Темучин қай жылы туып,
- қай жылы қайтыс болды ?
- $(((22+96)*2)/2)+131)*5=$
- $(((102+102)*2)+9)*3=$

Бүгднийг багцан кэр
Тесм

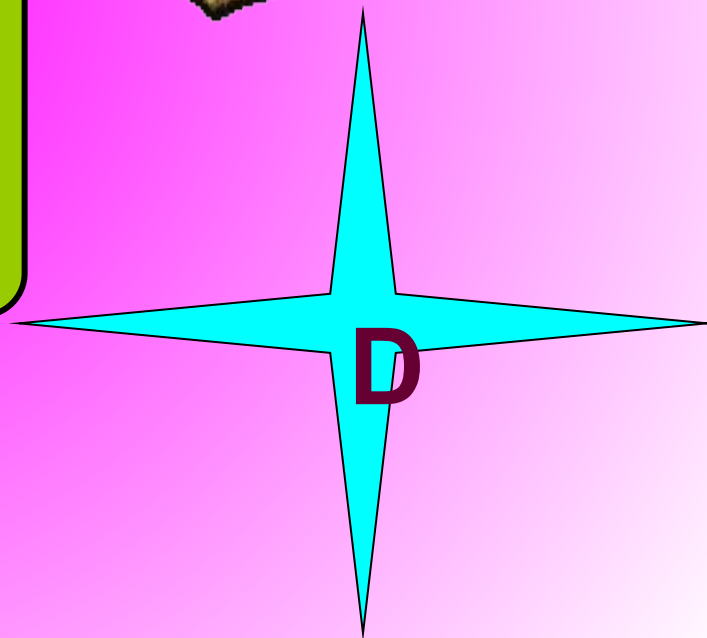
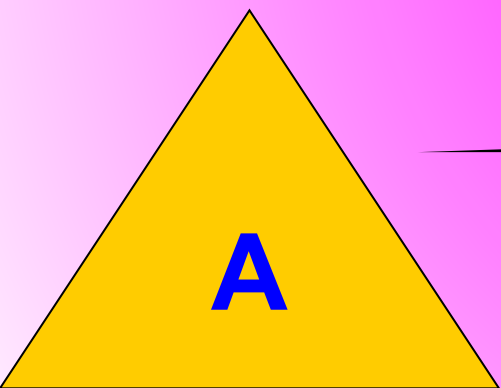
- **1. Қай жылы Монғол империясы құрылды?**
- А) 1202 ж
- Б) 1207 ж
- С) 1206 ж
- Д) 1209 ж
- **2. Монғол империясы неше әкімшілік бөлікке бөлінді?**
- А) 59
- Б) 80
- С) 95
- Д) 102
- **3. «Жасақ» бойынша өкімет билігінің органы**
- А) «Жеті жарғы»
- Б) «Жасақ»
- С) «Жарғы»
- Д) «жарлық»

- 4. Отырарды қоршауға Шыңғыс ханның қай балалары аттанады.
- А) Төле мен Үгедей
- Б) Шағатай мен Үгедей
- С) Жошы мен Төле
- Д) Жошы мен Үгедей
- 5. Монғол шапқыншылығына дейінгі кезде Жетісу аймағында шамамен қанша елді мекен болған?
- А) 20 жуық
- Б) 200 жуық
- С) 300 жуық
- Д) 400 жуық
- 6. Сығанақ қаласы неше ай берілмей тұрды?
- А) 1 ай
- Б) 2 ай
- С) 3 ай
- Д) 40 ай

Дұрыс жауаптар:

1. С. 2. С 3. Б. 4: Б. 5. Б.
6. С

Сабақты бағалау

(5 балл – жақсы , 3 балл-орташа 1 балл –меңгермеген)

№	Оқушылардың аты-жөні	Үй тапсырмасын сұрау	Постер қорғау	Қосымша тапсырмалар
1				
2				
3				
4				
5				

- **Үйге тапсырма:**
 - **Шыңғысханға мінездеме жазу**
 - **. Материал жинау**

